

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum opera hominis fuissent tunc magis meritria quàm
nunc.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

men possibilis indeterminatio, quia licet haberet homo rectitudinem voluntatis ad deum & proximum, poterat tamen ab ea deficere, non autem à rectitudine appetitus sensitivi, nisi præcedente defectu rectitudinis voluntatis. Vnde possumus formare talem rationē, ubi est solū vnus modus ex natura determinatus, nec est possibilis alius: ibi non est necessarius aliquis habitus, sed respectu passionū appetitus sensitivi fuit vnus solus modus in statu innocentie ex natura determinatus, natura dico vt instituta fuit, nec fuit alius possibilis durante primo statu. Non enim potuit ferri appetitus sensitivus in suum obiectum, nisi secundum dictam rationem, ergo respectu passionū non fuit tunc necessarius aliquis habitus. Maior patet ex his quæ dicta fuerunt supra de habitu, dist. 26. q. 2. Minor similiter declarata fuit supra, dist. 21. q. 4. cū quæreretur, Vtrum in statu innocentie potuerit homo peccare venialiter, sequitur ergo quod nulla virtus moralis circa passionē existens, fuisset in statu innocentie. Præter hoc autem est specialis ratio de his quorū obiecta omnino non fuissent, vt de fortitudine tangebatur in arguendo.

7 Ad primum argumentum dicendum quod in statu innocentie homo fuisset maxime perfectus etiam secundum appetitū sensitivum magis quā nunc, sed illa perfectio fuisset innata seu infusa, & nō acquisita. Vnde non fuisset habitus, vt nunc loquimur de habitu.

8 Ad secundū dicendum quod homo ex peccato nullum in hoc reportat commodum, quia perfectionē quam nūc habet tractu temporis, & difficultate acquirendi tunc habuisset à principio plenius & altiori modo quoad illa quæ respiciunt passionē appetitus sensitivi.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum in statu innocentie opera fuissent magis meritoria quā modo.

Thom. 2. q. 95. ar. 4.

DEinde queritur, vtrum in statu innocentie opera fuissent magis meritoria quā modo. Et videtur quod nō, quia difficultas operis facit ad augmentum meriti. Vnde & virtus est circa bonum & difficile, sed modo difficilius est bene operari quā prius, ergo &c.

2 Item bonū additū bono totum facit melius, sed nūc est meritū essentiale ex radice charitatis, cui additur meritum accidentale ex difficultate operis. Et istud nō fuisset in statu innocentie, quare &c.

3 IN CONTRARIUM est, quia quāto aliquid est purius, tāto est melius in illo genere, sed in statu innocentie merita fuissent puriora, quā non fuissent permixta cum demeritis sicut modo, ergo &c.

4 **R**ESPONSIO. Comparatio meritum, de qua nunc agitur, potest fieri vel secundum totum statum, vel secundum particularē personam vtriusque status, si secundum totum statum, sic dico quod merita status innocentie & status moderni sunt æqualia, quia quantitas meriti innolescit ex quantitate præmiū, sed præmiū saltem essentiale est idem & æquale quod cōferretur pro meritis moderni status, & quod collatum fuisset pro meritis status innocentie si durasset, ergo &c. Minor probatur, quia præmiū quod reddetur pro meritis status moderni est quod erianus æquales angelis dei, in gloria, tunc autem non fuisset præmiū maius, quia natura humana nō est dignior angelica, nec minus, quia nō esset ignobilior instituta quā desinita, quare &c. Si autem in statu moderno ipse Christus includeretur, tunc merita status moderni excederēt merita status innocentie, nullus enim in statu innocentie peruenisset ad æqualitatem gratie & glorie Christi.

5 Quantum autē ad meritum accidentale quod est ex difficultate operis, sicut in martyrio vel virginitate, non est dubium quod merita moderna excedunt merita quæ tunc fuissent. Si autem fiat cōparatio meritum personarum singularium status pristini & moderni, sic dicendū quod tantum possunt homines mereri nunc quantum tunc, sed non ita faciliter. Quod patet, quia ubi nullum est retrahētium à bono, ibi voluntas promptius & facilius fertur in bonum, sed in statu innocentie nullum fuit retrahētium à bono, sicut modo est in nobis ex repugnantia carnis ad spiritum, ergo &c.

6 Veruntamen quia eadem principia bonæ operationis (scilicet ratio & voluntas) sunt in nobis quæ fuerunt in illo statu, nec deest gratia seu acceptatio diuina bonis operibus nostris, sicut nec bonis operibus aliorum defuisset, manifestum est quod quæ bene potest nunc operari, sicut tunc, licet non quæ facilius, quæ difficultas aut non auget meritum, quia non est ex natura operis, sed conditione operantis, vel si auget illud pertinet ad meritum accidentale, non essentiale.

In. 1. d. 173. quæst. 2.

7 Per hoc patet. Ad primum argumentum.

8 Secundum etiā argumentum solum probat quod merita status moderni excedunt merita status innocentie, quo ad merita accidentalia. Quod autem in contrarium dicitur quod merita nostra sunt mixta demeritis falsum est, licet enim in nobis sint merita, sint etiam demerita: non sunt tamen permixta, vt ex demeritis inouantur merita extensiuē vel intensiuē, licet fructus eorum impediatur vsque ad solutionem reatus demeritorum.

Sententia huius distinctionis. XXX. in Generali & Speciali.

IN Superioribus insinuatū est. Superius determinat Magister corruptionē humanæ naturæ per peccatū in primo homine. Hic verò determinat qualiter peccatum eum ista corruptione in posteros deuenit. Et diuiditur in quatuor. Primo inquirit peccati ordinem & quidditatem. Secundo eius traductionem. Tertio ipsius remissionem. Quarto eius aggrauationem, scilicet an peccatum primum parentum aggrauaretur. Secunda ibi, in princip. 2. dist. 1. nunc superest inuenire. Tertia ibi in princip. 3. dist. quoniam supra dictum. Quarta ibi, in princip. 3. dist. ibi prædictis adiciendum. Prima est presentis lectionis, & diuiditur in duas. Primo determinat suum intentum, Secundo excludit obiectiones contrarias. Secunda ibi, vnde Augustinus Iuliano. Prima in tres. Primo inquirat, an sit originale peccatum. Secundo quid sit quātum ad genus mortis, vtrū scilicet culpa an pœna. Tertio quid est quātum ad genus naturæ. Secunda ibi, quod diligētē inuestigandū. Tertia ibi, nunc superest videre. Secunda principalis, in qua excludit quosdā obiectiones, diuiditur in tres, scilicet dum tres obiectiones quas excludit. Secunda ibi, Item inquit Iulianus. Tertia ibi, ad hoc autē quod diximus. Et hæc est sententia & diuisio lectionis in generali.

2 IN Speciali sic procedit, & proponit primo, quod ex peccato primi hominis pœna & peccatum in posteros transit, & hoc est originale peccatum: quidam autem inintellegunt peccatum ab Adam transisse in posteros, non quod educatur ab eo per originem, sed per imitationem: circa quod dicit in hoc Magister errare Pelagium: si enim per solam imitationem diceretur peccatum eius in nos transisse, multo magis debet in nos peccatum transisse à dæmone, quem primo peccantem postea imitatur. Postea querit quid sit originale peccatum, & dicit quod secundum quosdam originale peccatum nihil aliud est, quā reatus quidam, quo homines sunt obligati ad pœnam pro peccato primi parentis, secundum tamē veritatem, originale peccatum ponendum est esse originale culpam à principio per originem traductam. Postea dicit quod ista culpa non est actus hominis, sed est quedam concupiscentia vitiosa mala desideria in nobis excitata, quæ aliquando languor naturæ dicitur, & aliquando lex membrorum, vel tyrannus vel lex carnis nominatur, & ex inobedientia dicitur omnes traxisse peccatum, id est, malam habilitatem. Postea dicit quod Iulianus hæreticus querit per quā viam tale peccatum subintrat patre non peccante, nec genito, nec etiā conditore. Et responderet Aug. quod per inobedientiam primi parentis. Vltimo querit quomodo potuimus omnes esse in Adam secundum carnem, in quo non fuerunt tot athomi quot homines ab eo processerunt. Et responderet Aug. quod materialiter vel carnaliter in eo fuimus: alia quid autē ab eo decisum est, ex quo sine alterius materiæ additione per solam multiplicationē in ipso generatum est corpus filii. Et sic per similem decisionem factam à patribus multiplicatū est genus humanū vel hominū, & nihil omnino exterius adueniens trāsit in veritate humanæ naturæ, quod probat per autoritatē euāgelij, & etiam

2. 3. pet.